4.3.2025

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Viite: HE 198/2024 vp, LA 25/2023 vp

Asia: Lausunto koskien yhteistoimintalain muuttamista

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:ltä asiantuntijalausuntoa koskien yhteistoimintalain muuttamista sekä lakialoitetta yhteistoimintalain 2 §:n muuttamisesta. Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry kiittää valiokuntaa sille annetusta mahdollisuudesta.

Yhteistoimintalain säännökset ovat omiaan aiheuttamaan kohtuutonta hallinnollista taakkaa yrityksissä ja heikentämään niiden mahdollisuuksia toteuttaa yritystoiminnan kannalta välttämättömiä muutoksia kohtuullisella aikataululla. Tämän takia Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry pitää hallituksen esitystä pääosin erittäin myönteisenä ja tervetulleena uudistuksena.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry (jäljempänä myös MaRa) toteaa lausuntonaan seuraavaa:

1. Soveltamisala

MaRa ry pitää esitystä yhteistoimintalain soveltamisalan nostamisesta 50 työntekijää työllistäviin yrityksiin kannatettavana. Rajaa tulisi kuitenkin noudattaa kaikissa mahdollisissa tilanteissa ja poiketa ainoastaan silloin, kun joukkovähentämisdirektiivi ei sitä mahdollista. Vuoropuheluvelvoitteen säilyttäminen poikkeuksena lain soveltamisalasta on perusteetonta ja tekee lain systematiikasta epäloogista.

Alle 50 työntekijän yrityksissä yrityksen hallinnosta vastaa hyvin usein yrittäjä itse. Tällaisissa yrityksissä vuoropuhelua työnantajan ja henkilöstön kanssa käydään vapaamuotoisesti jopa päivittäin ja sääntely asiaa koskien toimii ainoastaan esteenä avoimelle ja kehittävälle kanssakäymiselle. Lisäksi on huomioitava, että pienehköjen yritysten omistajan hyvin harvoin ovat juridiikan asiantuntijoita ja monimutkaisten säännösten kohdentaminen näihin yrityksiin johtaa ylivarovaiseen muotomääräysten noudattamiseen ja lain tarkoittaman vuoropuhelu tarkoitus jää tosiasiallisesti toteutumatta aiheuttaen haittaa vuoropuhelun molemmille osapuolille.

MaRa ry:n käsityksen mukaan joukkovähentämisdirektiivin säännökset eivät edellytä, että poikkeaminen 50 työntekijän rajasta muutosneuvottelutilanteissa koskisi myös tilanteita, joissa työntekijöiden lomauttamista, osa-aikaistamista tai työsuhteen ehdon

yksipuolista muuttamista harkittaisiin. Poikkeuksen tulisi koskea ainoastaan niitä tilanteita, joissa harkitaan työntekijöiden irtisanomista.

2. Neuvotteluaikojen lyhentäminen

MaRa ry pitää esitystä neuvotteluaikojen lyhentämisestä kannatettavana ja merkittävänä muutoksena vaikeuksiin ajautuneen yrityksen toimintaedellytysten turvaamisessa.

Matkailu- ja ravintola-alan yritykset ovat viime vuosien aikana kohdanneet erittäin syviä, ulkopuolisten tekijöiden (covid, Venäjän hyökkäyssota) aiheuttamia kriisejä. Nämä shokit ovat aiheuttaneet yrityksille huomattavia vaikeuksia niiden toimintaympäristössä, jolloin nopeiden toimenpiteiden toteuttaminen on yritystoiminnan jatkuvuuden turvaamisen kannalta erittäin keskeistä. Esitys mahdollistaa tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisen ja turvaa myös työpaikkojen säilymisen yritysten kyetessä reagoimaan nopeammin välttämättömillä tavoilla.

3. Rangaistusäännökset

Esitetyn 7 a §:n lisäämistä yhteistoimintalain rangaistussäännösten piiriin ei voida pitää kannatettavana. Säännöksessä asetettu velvoite on hyvin yleisluontoinen ja sisällyttäminen rangaistussäännökseen on omiaan heikentämän oikeusvarmuutta ja estämään yrityksissä tapahtuvaa aitoa vuoropuhelua.

4. Henkilöstön hallintoedustusta koskeva lakialoite

Aloitetta hallintoedustuksen soveltamisrajan muuttamisesta emme voi pitää kannatettavana. Aloitteessa esitetyn kokoisissa yrityksissä koko yrityksen hallinnon muodostaa hyvin usein yrittäjä itse. Yrityksen hallinto ei ole sellainen, jota hallintoedustusta koskevien säännösten voidaan katsoa tarkoittavan. Soveltamisrajan muuttaminen on omiaan aiheuttamaan tarpeetonta byrokratiaa yrityksissä.

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Olli Varmo
työmarkkinajohtaja
p. 044 750 7683
olli.varmo@mara.fi

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry on matkailu-, ravintola- ja vapaa-ajan palvelualojen elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. MaRa edustaa hotelleja, kylpylöitä, viikko-osakeyrityksiä, leirintäalueita, kongressi- ja tapahtumatoimialan yrityksiä, ravintoloita, catering-yrityksiä, eines- ja valmistuskeittiöitä, kahviloita, pubeja, yökerhoja, liikenneasemia, huvi-, teema- ja elämyspuistoja, keilahalleja, festivaaleja ja konserttitapahtumia, ohjelmapalveluyrityksiä, luontomatkailuyrityksiä, hiihtokeskuksia sekä matkailun markkinointi- ja välityspalveluita tarjoavia yrityksiä. MaRassa on 3 100 jäsentä, joilla on 8 000 toimipaikkaa. MaRan jäsenyritykset työllistävät noin 70 000 henkilöä.